

C. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

Queenie je bila rojena pri nekem mačem trgovca na Third Avenue. Bila je angorska mačka z dolgo, belo, mehko dlako in velikim, košatim repom, sebično, domišljavo bitje, ki se je neprestano lizalo s svojim rožnatim jezičkom, a pri jedi je bilo zelo izbirljivo.

Cim sta dobila psa in mačko, sta se morala George in Zelda preseliti iz hotela »Imperial«. Prijatelj - igralca je jima ponudil dve prazni sobi in dva mučna tedna sta vabila »Psa in mačko«, izpremenljiva sta in ponavljala vsak svojo vlogo, da je bilo veselje. Končno je Bennie sporočil, naj vprizori rita svoje delo v »The Family Theater« v Harlemu.

Bila je suhoparna storija, toda občinstvo jo je prijazno sprejelo, smejala se je na mnogih krajih od srca in ob koncu je prisrčno ploskalo.

Potem je sledila težka noč, v kateri ji je George sramežljivo priznal, da je potrošil zadnji belič. Toda jutro je prineslo solnčne žarke, zlate solnčne žarke, ki jih je tako ljubila, in pa Bennie-vo obvestilo, da ju v zameta Sullivan & Considine za tri mesece na turnejo od Winnipeg do Seattle in da bi lahko ostala pozneje pri istem podjetju še dva meseca.

In tako sta prispela v Winnipeg nekoga deževnega popoldne in imela nista niti celih pet dolarjev v žepu. Drugo jutro naj bi bila skupnja, seznaniti bi se bila morala s tem in onim, toda George je bil kot nalašč tako slabe volje, da ni bilo moč govoriti, kaj stori čez pol ure.

Queenie je milo miaukala iz svojega kota.

Kar so se začeli glasovi, koraki in ropi na hodniku, George se je glasno smejal, nekdo je poklical in v naslednjem trenutku so se vrata odprla.

— Zel, dekle moje! Halo! Zakaj pa v temi? — George je bil zgovoren, živahen, podjeten. Z njim so bili še drugi.

— Tu je gospod Legg, ravnatelj hotela, dušica moja, ki nama da mnogo boljše sobo — sobo za novoročenca, kaj ne, gospod Legg? Oka bova imela na glavno ulico. A tu je dobri mož, ki odnese najino orodje v drugo sobo. Moja žena, gospod Legg — gospa Selby.

Ta čas je George prižgal luč. Zelda je takoj opazila, da je pil. Pograbila je svoj plašč, si zakrila z njim gola rame in se prijazno nasmehnila ravnatelju. Ravnatelj, debeluhast mož rdečih lic z zalisci, jo je kar požiral z očmi, obenem je zvenketal po žepu svojega telovnika z denarjem, češ, mi smo, ki imamo kaj pod palcem.

— Nisem vedel, da pripadate gledališkemu krogom, milostiva gospa. Niti pojma nisem imel o tem. Za umetnike ni v moji hiši nič dovolj dobro. Vsi igralci iz Newyorka stanujejo v »Assiniboine«.

George si je zadovoljno mel roke.

— Gospod Legg je kralj hotelirjev, Zelda, srček moj; knežjo čast mi je izkazal in z obema bo ravnal enako blagorodno. On ima najrazkošnejši bar, najboljša vina v Kanadi, najfinjši medec v Severni Ameriki. Mar ni tako,

35

gospod Legg? In potem sem se seznanil z gospodom Prombergerjem, z gospodom Zack — najbrže Zaharija, je-li gospod Legg? — čigar last je »Majestic« in ki je tudi imeniten dečko. On mi je podaril za nocojšnjo predstavo dve vstopnici, poprej sta pa povabljeni h gospodu Leggu na večerjo.

Privlekel je iz žepa vstopnici in ju vrnil Zeldi v obraz. Njegova razposajenost je bila nalezljiva in Zelda, ki je bila še vedno enako potrta in žalostna, je naenkrat začutila, kako postaja dobre volje. Smeje, še vedno napol oblečena, je odšla z možem in slugo v novo sobo, ki je bila večja in opremljena z mehkim pohištvom. V sosedni kopalnici se je svetila celo cinkasta kad. Dočim je Zelda praznila kovčeg in spravljala skromno imetje v omaro, se je valjal George po divanu, kadil cigareto za cigareto in podrobno opisoval ženi svoje srečanje z gospodom Leggom v hotelskem baru; kako je možu imponiral, kako je bil Legg obunan nad najslabšo sobo, kako sta slednjič trčila na zdravje in se pobotala, kako je vstopil v istem hipu Zack Promberger k njima in kako so si ga skupaj privoščili še eno merico.

George je opisoval vse to na dolgo in široko in Zelda ga je komaj slišala. Vsa v skrbeh se je vpraševala, koliko njunega piclega premoženja je George v baru pogljal in končno je našla toliko poguma v sebi, da ga je kar naravnost vprašala. George je počil v glasen smeh in se udaril po kolenih.

— Bože moj, da me kaj takšnega vprašaš! — Prijel se je za glavo in se začel valjati od zadovoljstva po divanu. — O, ti si blaga duša, ti si pa res dobra. Evo, pogled tole. — Iz žepa je privlekel polno pest bankovcev in kovanega denarja. — No, ali ni bila to imenitna igra? — je vprašal in se zakrohotal.

— Beži no, George — — zares? — Proti svoji volji je bila vesela. — A če bi bil izgubil?

V hipu se je zmračil njegov obraz, smeh mu je zastal v grlu in ogorčeno jo je pogledal.

— Bi se bil zadolžil ali ukradel Leggu iz žepa ali pa oplenil blaginjo. Kaj pa naj bi storil sicer, tristo hudičev?

Zastokal je in vstal, njegove dobre volje je bilo konec, skomignil je z rameni, pobrskal po svojih stvarih in se začel oblačiti.

Razen Georga in Zelde so bili pri Leggu na večerji še štirje gostje; serviralo se je v posebni sobi, ki so jo ločila od hotelske jedilnice razmajana, škripajoča vrata. Šele polagoma je Zelda spoznala, da so bili drugi tudi potujoči igralci, kakor ona in njen mož, in da bodo nastopali ves čas do Seattle v istem programu.

Začela je torej opazovati vse z večjim zanimanjem. Dama na nasprotni strani mize, ki se Zeldi ni zdela povsem normalna, je imela dolg nos in skupaj stisnjene oči v širokem okroglem obrazu. Njene roke so bile orjaške in rdeče, okrog njene debele glave so se vili kratki, kodrasti lasje in ves večer je spravila iz sebe komaj deset besed, ki jih je izgovorila z močnim tevtoničnim naglasom. Vsi, celo George, so jo klicali »Mabel«, čisto gospa Mabel ali gospodična Mabel, večinoma pa kar Mabel.

Spominjajte se slepih!

Katoliška razlaga boljševizma

Čudna sodba nemškega publicista o vlogi slovanskih narodov v svetovni zgodovini

Josef Leo Seifert, prvotno slavist, pozneje urednik dunajske vseučiliške knjižnice, zdaj pa znanstvena avtoriteta »Reichspost«, spravlja v svoji knjigi »Die Weltrevolutionäre — von Bogomil über Hus zu Lenin« boljševizem kot največjega sovražnika krščanstva, posebno pa katoliške cerkve, v zvezo z raznimi pojavi krivoverstva v Evropi od 10. stoletja. Ognjišče krive vere in raznih sekt so bili in so še zdaj po njegovem mnenju Slovani. Iz Bolgarije, ki je bila komaj sprejela krščanstvo, so izšli dualistični in hiliastični Bogomili, ki so se dolgo držali v Bosni in čijih nauk prodira na zapad do raznih bratstev pod različnimi imeni. Kakor pozneje husitstvo, je privedlo dualistično krivoverstvo do kmečkih puntov v Franciji in Angliji. Germanski sever je ostal obvarovan krivoverstva in ker je cerkev sama pripravljala reforme, bi se bilo na zapadu ohranilo edinstvo, da ni nastalo zopet na slovanskih tleh, na Češkem, husitsko krivoverstvo, ki je kmalu okužilo tudi sosedne Nemce. Luter je leta 1520. priznal: Vsi smo Husiti, ne da bi vedeli za to.

Proti češki kmečki reformaciji pa stoji nemška reformacija, revolucija gospode. Zato je tudi luteranstvo gospodska vera in zato se češki bratje niso mogli sporazumeti z Lutrom. Na čeških tleh, zlasti na Moravskem, nastajajo ali pa se širijo tudi pozneje najrazličnejše sekte, zlasti pa novokrščenci. Od Komenskoga vodi ravna pot k novohumanizmu in prostozidarstvu. V nemškem duhovnem življenju se je češki vpliv znova pokazal v ustanovitvi obnovljene bratovske enote v Herrnhutu ob udeležbi nižjih slojev, obrtnikov in kmetov, čeprav je bil zaščitnik teh novih bratov grof Zinzendorf. Prostozi-darji so pa glavni povzročitelji druge velike revolucije, francoske državljanske revolucije.

Komunizem, in sicer oni, ki daje in tisti, ki jemlje, se je pojavil že v srednjeveških bratovskih sektah in tudi pri Taboritih in v Babeufu (Jakobinec, 1764—1797) je dobil svojega prvega sistematika že med francosko revolucijo. Francoski komunisti iz l. 1841. proglašajo materializem za nespremenljiv zakon razvoja človeške družbe. Komenskoga ideje in herrnhutski pietizem sta prišla znova do veljave v Herdovem novohumanizmu, ki je nazval Slované narod bodočnosti. Marx, zakonodajalec socializma, daje starim hiliastičnim sanjam o bodočem božjem kraljestvu na zemlji materialistično podlago in izpreminja davni ideal vseh krivih ver v socialistično državo bodočnosti.

Češi so bili tudi vodilni duhovi drugega nemirnega kvašenja, ki je ogražalo Evropo v 19. stoletju, namreč panslavizma, čeprav je bilo njega težičše prenešeno v Rusijo. Sploh so Češi doigrali svojo vlogo v svetovni zgodovini že v 15. stoletju in zgodovinsko poslanstvo Slovanov je prešlo na Poljake in Ruse. Pri poljskih mesijanistih in ruskih slavofilih vidimo enak odpor proti zapadni

civilizaciji, tu pa tam tudi proti rimsko-katoliški cerkvi. Mickiewicz spominja na Komenskoga s svojim odporom proti Rimu in Habsburžanom ter z vero, da prinese svetovni požar Slovanom svobodo. Največji ruski filozof Solovjev ni brez odpora Chelčičkega proti državi in sanja o tretji državi, državi modrosti.

Odpor proti katoliškemu zapadu kažejo tudi ruski socialisti in Hercen napoveduje socialistično, ljudsko državo Rusov po zatonu zapada. Bakunin, ki ga je nazval Masaryk »papež anarhizma«, hoče rešiti človeštvo s splošno socialno revolucijo in priporoča zvezo Slovanov in Romanov proti pangermanizmu. Boljševizem je končno tretja in največja revolucija slovanskega kmečkkega proletariata.

Lenin je združilec Husa in Žižke.

S Husom sprejema nekritično zapadne nauke, z Žižko ima pa skupno krutost in neomajno vero v svoje poslanstvo. Kakor je bil Čehom Zigmund Antikrist, tako je bil ruskomu mužiku Viljem II. vteščenje Antikrista. Tudi boljševiki so prenesli svojo prestolico v notranjost dežele in Moskva je nadomestila Petrograd, kakor Tabor Prago. Priznanje husitov na baselskem koncilu spominja na prihod boljševikov na genevsko konferenco in kakor kompaktna nikoli niso bila uveljavljena, tako je ostalo tudi po Genovi razmerje zapada do boljševizma nepojasnjeno. In kakor se je na Češkem kmet po bitki pri Lipanah po revolucijonarnem zanosu umaknil v svojo pacifiistično potrpežljivost, tako nastane tudi v Rusiji reakcija in pojavijo se podobna bratstva, kakor so bili Češki bratje.

Apokaliptično podobo duhovnega razvoja evropskega ljudstva, čigar notranjo sigurnost stalno izpodkopavajo slovanska krivoverstva, dopolnjuje Seifert s skrajno neugodno antropološko razlago slovanske rase. Slovani so se pojavili po njegovem mnenju v zgodovini opetovano kot brezimenska masa in razen zagonetnih Antov, ki so kmalu izginili s pozornišča, niso nikoli ustanovili svoje države. Narod, siromašnih poljedelcev, zlasti kopačev zemlje, ki so jih podjarmili ali državno organizirali samo tuji gospodarji, bodisi iranski ali pa germanski odtodno turkotatarski, je prišel opetovano v službo drugih narodov. Tudi kulturno so stali in stoji Slovani po Seifertovem mnenju nizko. Tuji so jih naučili rudarstva, tuji so vodili pri njih trgovino in samo za glasbo in ples so zelo nadarjeni. V splošnem pa stoji globoko pod viteško, gospodujočo raso Germanov. Sredi duhovne bede Evrope, v vrtincu človeških blodenj stoji po Seifertovem mnenju samo ena duhovna moč trdno in sicer katoliška cerkev in ta kaže tudi edina v svoji avtoriteti izhod iz sedanje krize človeštva.

Tako si torej razlaga boljševizem »nemški slavist« in tako izpričevalo daje na eni strani Slovanom, na drugi pa katoliški cerkvi. Ne bomo se spuščali v analizo njegovih trditev, ker se nam ne zdi vredno.

Viljem deli odlikovanja

Bivši nemški cesar je že prileten, pa ga še vedno ni srečala pamet in ga najbrž tudi nikoli ne bo. V Doornu ima premalo zabave in zato deli odlikovanja, kar je pa samo komedija, kajti mož je zdaj zasebnik in nima prav nobene pravice deliti odlikovanj. Značilno je pa, da pišejo o tej privatni zabavi »Viljem celoten nekateri nemški vojaški vestniki. Tako piše »Vestnik hussarskega polka št. 45« v svoji zadnji številki na uvodnem mestu:

»Cesar Viljem je odlikoval z vitežkim križcem znanega berlinskega advokata in upokojenega rimsojstra dr. Blocha«. Viljem sam je pa lastnoročno pisal dr. Blochu tako-le: »V znak svojega osebnega priznanja in za zvesto udanost, s katero ste razvili uspešno pravno delovanje v borbi proti zahrbtosti in podlosti, Vas odlikujem z vitežkim križcem kohnzollerskega reda«. Bloch je bil namreč Viljemov advokat, ko je bivši cesar tožil berlinski list »Montagspost«. Ta list je priobčil nedavno senzacionalno vest, da je dobival Viljem kot cesar med svetovno vojno provizijo od dobav vojnega materiala in da je bil tihi družabnik delniških družb za izdelovanje streliva. Last je bil tožen in obsojen, ker se mu ni posrečilo dokazati trditve, o katerih čvkaajo v Nemčiji že vrabci na strehah.

Najboljše, najtrajnejše, zato vredenčel

Bogataš pri zdravniku.
— Torej kaj je z menoj, gospod doktor?

— Hripo imate in nekaj dni boste morali ostati v postelji svoje sobe.

— Katere? Imam jih namreč deset.

Sreča pri ločitvi.

— Čudno, prijatelj, kako hitro si se ločil od svoje žene.

— Ni čuda, saj je bil sodnik njen predzadnji mož.

Nepotrebne skrbi.

— Toda, Miheč, kaj si pa počel z novim denžnikom, da je že tukaj v njem?

— To je moj izum, mamica. Glej, če denžnik odpre, se takoj prepričam, če je že nehalo deževati.

Dobra kvalifikacija.

— Gospodična, ali znate stenografirati?

— Da, samo ne tako hitro, kakor pisati z navadnimi črkami.

Janezkov izum.

— Janezek, kaj si pa počel z novim denžnikom, da je že tukaj v njem?

— To je moj izum, mamica. Glej, če denžnik odpre, se takoj prepričam, če je že nehalo deževati.

Brez posebnega obvestila.

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je naš predobri soprog in zlati papaček, gospod

dr. Fran Horvat

kr. notar v Kamniku

danes, dne 21. januarja 1931 ob 18. uri nenadoma preminul.

Predragega pokojnika spremimo v petek, dne 23. jan. ob 16. uri na mestno pokopališče na Žalah, kjer ga začasno položimo k počitku. Sv. maše zadušnice so bodo brale v raznih cerkvah.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Kamniku, 21. januarja 1931.

Berta dr. Horvatova
soproga

Vera, Ivo, not. pripravnik, Nada
otroci

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakovi! — Na vprašanje brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.

HARMONIKE
Izdajem nove in sprejemam v popravilo vse glasbene instrumente. — JANC, LJUBLJANA, Bohoričeva 9.

Ako hočete delati,
da z lahko domačo obrtjo zaslužite na lastnem domu po 7 Din na uro, pristopite naši zadrugi. Pouk brezplačen. — Vpisnina Din 10.—. Obširna pojasnila radevoljno, ako je priložena znamka za odgovor. Zadruga jugoslovanskih pletača, Osijek. 7/L

KLOBUKE ZA DAME
in deklice klobučevinaste ali baržunaste prodaja po lastnih cenah. Oglejte si izložbe modnega salona Stuchly-Maške, Židovska ulica 3. 644

PRVOVRSTEN CVICEK
(dolenjska črnina) toči gostilna »PRI DOLENJCU«, Ljubljana, Kapiteljska ulica 3 (nasproti Alojzijevejšči) pod Poljansko cesto. 558

Za dečke

so najzanimivejše etno potopisne povesti Karla Maya. Pravkar je izšla povest

OLD SUREHAND

v dveh zvezkih na 620 straneh. Oba zvezka veljata broširana Din 96.—, v platno vezana Din 128.—. Knjigi sta najzanimivejše darilo. Knjižarna tiskovne zadruge v Ljubljani, Štefengrova ulica št. 3. 85

Priloga se zavod za snajenje oken in stanovanj

VIKTOR TRAPEČAR

LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 2

Morske ribe

Dnevne pošiljke v veliki izbiri, posebno pozornost danes in jutri na ribo ugor (morska jegulja), pripravljen ocrt ali brodeto je posebno dober in okusen pečen na ražnju. Cene zelo zmerne!

OPERA KLET, LJUBLJANA, Gledališka ulica šte. 2.

Priložnostni nakup

Rokavice

Nogavice

zimsko ter drugo perilo, damske torbice in aktovke, kravate, ROBČKI, vsakovrstne TOALETNE POTREBŠČINE, naramnice in sploh GALANTERJSKO BLAGO.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
za vodo, blizu Prešernovega spomenika.

Zaradi velike zaloge znižane cene!

Pristonajte k „Vodnikovim družbi“